

³⁰Mit mondjunk tehát? Azt, hogy a pogányok, akik nem törekedtek az igazságra, megragadták az igazságot, mégpedig azt az igazságot, amely hitből van; ³¹Izrael viszont, amely kereste az igazság törvényét, nem jutott el a törvény szerinti igazságra. ³²Miért? Azért, mert nem hit, hanem cselekedetek útján akarták ezt elérni, beleütköztek a megütközés kövébe, ³³amint meg van írva: "Íme, a megütközés követ, a megbotlás szikláját teszem Sionba, és aki hisz őbenne, az nem szégyenül meg."

Kedves Testvéreim!

A mai vasárnap emlékezünk a jeruzsálemi templom lerombolására. A római bizodalom katonái 70-ben tettek pontot a elhúzódó zsidó háború végére, azzal, hogy elfoglalták Jeruzsálemet és lerombolták a zsidóság legszentebb helyét, a templomot. Később a császárrá lett hadvezér Titusz erről Rómában felállított diadalívén is megemlékezett. De mi közünk van minékünk ehhez a közel kétezer éves történethez, egy nép vesztés háborújához? Miért emlékezik meg a keresztyénség erről, évről évre? Azért, amit már hallhattunk az oltár előtt felolvasott igében. Jézus szavai miatt, aki megjövendölte Jeruzsálem pusztulását, és elmondta az indokokat is:

⁴¹Amikor közelebb ért, és meglátta a várost, megsiratta, ⁴²és így szólt: "Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve a szemeid elől. ⁴³Mert jönnek majd reád napok, amikor ellenségeid sáncot húznak körülötted, körülzárnak, és mindenfelől szorongatnak; ⁴⁴földre tipornak téged és fiaidat, akik benned laknak, és nem hagynak belőled követ kövön, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét."

Jeruzsálem és benne a templom a zsidóság kultuszi életének központja volt, ez volt az a hely, ahol az áldozatok révén ki lehetett engesztelni Istent. Legalábbis mindenki ezt gondolta. Már az Ószövetség korában több próféta is felhívta a figyelmet arra, hogy az áldozatok bemutatásával a lényegről feledkeznek meg, vagy el fog menni előttük, úgy, hogy észre sem veszik majd. És Jézus éppen erről beszélt, amikor sírt Jeruzsálem felett. Jeruzsálem – a béke városa, ahol azt mondják megbékélhetünk Istennel, nem ismerte fel a békességre vezető utat. Mert a békességre egyetlen út vezet. Ez az út pedig az, amit Isten készített, nem pedig az, amit az ember készíttet magának az Isten felé. Mai igehirdetési alapigénk is erről szól.

Pál apostol úgy ír levelet Rómába, hogy őt ott kevesen ismerték személyesen, akkor még nem járt ott és első ránézésre mégis mintha kiosztaná a gyülekezetet, illetve gyülekezeteket. Rómában több keresztyén csoport is volt, akik két részre szakadtak az ún. zsidó- és pogánykeresztyén ágra. Ők rivalizáltak egymással. A zsidókból lett keresztyének azt mondták az ő útjuk a helyes, hiszen ők megtartják a törvényt, a pogányokból lett keresztyének pedig azt mondták Isten őket rendelte Izrael helyére, a népe helyére, ezért nem szükséges a törvény megtartása. Egyiküknek sem volt igaza, ezt teszi szóvá Pál, ebben a mai kijelölt részben épp a zsidósághoz szólva, ugyanakkor a pogányok számára is hasznos tanítás ez. Sőt a mi számunkra sem elhanyagolható az a gondolat, ami mögötte van.

Gyerekkoromban a nagyszülői ház öreg lépcsőjének repedéseiben hangyák tanyáztak. Sokszor figyeltük őket, ahogy szorgalmasan hordják befelé a megkaparintott morzsákat. És persze gyakran próbáltuk akadályozni ezt a munkát. Volt, hogy elzártuk a rést, ahol bemehetnek, volt, hogy a vonulás útját figyelve kavicsokat tettünk akadálynak, és figyeltük, hogy mit tesznek. Egy kis hangya, aki a hátán cipelte a nálánál nagyobb terhet értetlenül megtorpant, menekülési útvonalat keresett, de nem talált, minden lehetőséget mérlegelt, végül megfordult és elindult visszafelé. Egy másik dolgozó bogárka, mérlegelt majd letette a morzsadarabot, és elindult felfelé a kövön. Volt olyan hangya is, amelyik nem cipelt semmit, ez – mondhatni rezzentelen arccal – mintha természetes lenne, elindult felfelé az elé helyezett kövön.

Pál azt mondja ebben az igében, hogy ilyen kis hangyák vagyunk. A zsidóság, akikre Isten feladatott bízott, cipeli magával évezredek óta ezt a terhet, és ha az Ószövetség lapjait olvassuk, akkor bizony sokszor érezte ezt valódi tehernek. Miért nem olyan egyszerű az Istennel való kapcsolat, mint a többi népnek? Miért várja el tőlünk Isten azt, hogy nálunknál sokkal nagyobb terheket cipeljünk. Az asszír, majd a babiloni fogságba vitel erről szól, hogy nem sikerült teljesíteni azt, amit rájuk bízott Isten. A bűn betömte azt a rést, amin keresztül eljuthattak volna Istenhez. Aztán hiába próbálták megfeszített munkával kibontani ezt a falt, ez nem volt lehetséges, az ajtó zárva maradt.

Aztán Isten ezt mondta, hogy jól van, megnyitom az utat, és eljuthattok a célba, de leteszek egy követ, amihez valahogy viszonyulnotok kell. Egy kő az útban, erről beszél Pál apostol, mai alapigénkben: *mert nem hit, hanem cselekedetek útján akarták ezt elérni, beleütköztek a megütközés kövébe, ³³amint meg van írva: "Íme, a megütközés követ, a megbotlás szikláját teszem Sionba, és aki hisz őbenne, az nem szégyenül meg."*

A megütközés köve, a megbotlás sziklája: Jézus Krisztus.

Eddig a zsidóságról, ráadásul az ókori zsidóságról beszéltem, de mégsem történelemórán vagyunk, fordítsuk le ezt az igét magunknak, illetve magunkra.

Vajon mi hogyan képzeljük az Istennel való kapcsolatot? Az ókori zsidóságban sokan azt mondták: áldozatot viszek Istennek, de azért otthon én még más isteneknek is áldozok biztos, ami biztos. Ma nem így vagyunk mi is vele? Eljövök a templomba – az én kis Jeruzsálemembe – aztán hazamegyek, és otthon áldozok a szerencse, a család, a pénz és az idő oltárain? Vagy nem igaz-e a következő állítás ránk is; ahogy egy kollegám fogalmazta meg: *A vallásosságban: az ember templomba jár, imádkozik, böjtöl, adakozik, igyekszik megtartani Isten minden parancsolatát, jó ember akar lenni. Cserébe viszont elvárja, hogy az Isten méltányolja vallásos fáradozásait és jutalmazza meg őt igazságosan.*

Ehhez vagyunk szokva: a munka elnyeri a maga jutalmát, a fizetést az elvégzett munka után kapjuk, nem pedig előre. Én már letettem valamit az asztalra Istenem, most te jössz! Egy-egy betegség kapcsán hallom sokszor: gyerekkorom óta járok templomba, úrvacsorázom is, nem iszok, nem dohányzok, most mégis Isten rám rakta ezt a betegséget.

Nem vagyunk ugyanott, mint a Jézus korabeli zsidóságban, akik azt gondolták, hogy a törvény megtartása, a cselekedetek megigazítják, Istenhez juttatják őket? Olyanok vagyunk mint a hangya, aki cipeli a terhét, és aztán találkozik a kövel és nem tud vele mit kezdeni, hátraarcot csinál és inkább eltávolodik a céljától.

Isten elhelyezte a megütközés követ.

Talán többen felfigyeltek már arra, hogy régen épült házak sarkainál van egy kő. Ezt nevezik sarokkőnek, amit azért tettek oda, ha egy lovas kocsi közel megy a házhoz, ne verje le az egész sarkát a háznak, hanem beleütközzön ebbe a megütközés követébe. Jézus ilyen szerepet tölt be, azzal a különbséggel, hogy nem megkerülhető, ahogy a hangyák nem tudták kikerülni az eléjük tett követ, mert úgy volt megépítve az út, úgy egyetlen ember sem kerülheti meg Jézust, akit Isten azért helyezett bele ebbe a világba, hogy a bűn beleütközve a mi életünkbe ne okozzon végérvényes károkat.

Jézus megosztó személy, mindenképpen viszonyulnunk kell hozzá valahogy, nem lehet közömbösen elkullogni mellette. Van, aki visszafordul, tovább cipelve a terheit. Van, aki megpróbálja kivenni a képletből, odébb görgetni. Pál arról beszél ma a mi számunkra, hogy vannak olyan emberek, akik felnőttek egy vallásos, egyházi hagyományba, ők tegyék le ezt a terhet, az örökség terhét, és elfogadva a megütközés követ haladjanak tovább. A többieknek pedig azt, hogy úgy, ahogy a hangya, akinek nincs teher a vállán és szinte észrevétlenül sétált át a követ, úgy menjenek és fogadják el, amit Isten felkínált nekik is Jézus Krisztuson keresztül.

Igyekezem még egyszerűbben megfogalmazni: Csak az juthat el Istenhez, aki félreteszi az elképzeléseit Róla, és nem magában hisz, hanem abban a Jézusban, aki a golgotai kereszten az életét adta azért, hogy kinyissa az általunk bezárt Atyai ház ajtaját. Mert a Jeruzsálemben bemutatott áldozatra szükség van, még ma is. De ezt az áldozatot Jézus ott Jeruzsálemben már egyszer és mindenkorra bemutatta. Nincs már szükségünk arra, hogy kiengeszteljük Istent, nincs szükségünk arra, hogy mi akarjunk eljutni hozzá, mert Isten már eljutott hozzánk, és szeretne belépni az életünkbe. Elfogadjuk-e? Hisszük-e, hogy mindezt ingyen, érdekek nélkül, előre kifizetve bűneink büntetését Jézus Krisztus megtette?

Adja Isten, hogy valóban igaz lehessen a mi életünkben is Pál apostol szava: aki hisz őbenne, nem szégyenül meg.